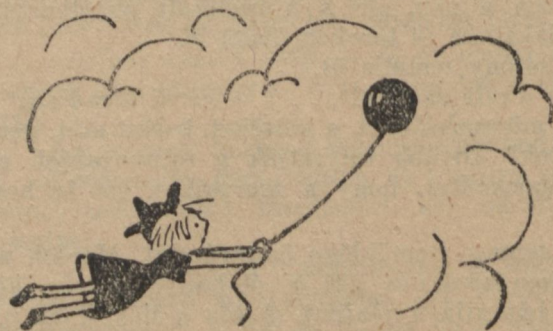

MESÉVILÁG.

Szerkeszti: KELEMEN ANDOR.

Motornélküli repülés.

Boldogtalan királyfi.

(R. Tagore után. Gitaniali 61.)

Valahol a lótuszvirág országában volt egy szép és vitéz királyfi, aki nem lehetett még a lótuszvirág országában király, mert ősz atyja még nagyon bölcsen uralkodott és a nép nem engedte, hogy vitéz fiának adja a koronát. A vitéz királyfi, aki nagyon szeretett volna uralkodni, arra kérte az Istent, hogy segítse őt a szomszéd ország trónjára, mert annak a királya ugysem Istenfő király, míg ő mindig hű fia volt Istennek. Kérte az Istent, de hiába, mert nem teljesítette kérését.

A vitéz királyfi várt, hosszú ideig várt, de Isten mégsem adta neki a szomszéd ország trónját. Erre a lótuszvirág országának szép királyfia elfordult Istenből és azt mondta, hogy nem kell neki többé semmi az Istentől, most ő mindent meg fog magának szerezni, amire csak szüksége lesz.

A vitéz királyfi atyja megijedt, mikor meghaladta fia elhatározását és azt mondta fiának:

— Nincs köszönet abban, amit nem az Isten ad.

De a vitéz királyfi nem hallgatott bölcs atyja tanácsára, hanem hatalmas hadsereget toborzott és megtámadta a szomszéd ország királyát. Nagy csata folyt a két ország határán, de a lótuszvirág országának vitéz királyfia erősebb volt és elfoglalta a szomszéd országot.

A győztes királyfi boldog volt, mert most mégis trónon ült. A nép hódolattal üdvözölte, sok drága ajándékkal halmozta el. De egyszer csak azt érezte a vitéz királyfi, hogy nem tud örüdeni az ajándékoknak, nem tud örülni a nép dicsőítésén, azt érezte, hogy nincs is öröm a szívében.

Örömtelen napok következtek ezután, melyekben nem tudott még mosolyogni sem a királyfi.

Telt az idő és egyszer csak azt vette észre, hogy kerül a álom. Lefeküdt este, de reggel még fáradtabban kelt fel, mert egész éjjel nem szállt szemére az édes frissítő álom.

Álmatlan napok után, azt vette észre, hogy elszállt a szép, félnépiros életszin. Rózsás arca olyan lett, mint a fehér márvány: élettelen és hideg.

A vitéz királyfi nagyon boldogtalan volt. Nem találta sehol a nyugtát. Mint alvajáró ment mindenfelé,

hogy keresse meg az elveszett mosolyt, álmot és félnépiros életszint.

Nyugtalanul bolyongott hosszú hónapokon át, míg egy gyönyörű rózsakertbe ért, hol szép leánykák játszottak fogócskát a napsugarakkal és ajkukon mindig boldog mosoly ült.

— Hol születik a mosoly, mely friss ajkaitokon honol? — kérdezte a lányoktól a vitéz királyfi.

„A holdsarló egy fiatal, sápadt sugara hozzáért egy szétfoszló őszi felhő széléhez — felelték egyszerre a leánykák — s itt született meg egy harmatmosta reggel álmában a mosoly, mely ajkainkon lakik.“

— De hogy vettétek el a felhőtől? — kérdezte a királyfi.

„Nem mi vettük le — válaszoltak a leánykák — hanem Isten adta nekünk.“

— Istenem . . . — hördült fel a vitéz királyfi és tovább folytatta szomorú bolyongását.

Sokáig bolyongott nyugtalanul, míg egy erdő szélére ért, hol apró gyermekek aludtak édesen a fák hűs árnyékában.

— Hol terem az álom — mely zsenge szempiláitok körül repdes? —

„Ott terem valahol tündérországbán, az erdő árnyában — felelték közben az apró gyerekek — melyet csak homályosan világítanak meg a szentjánosbogárkák, itt csüng két félnépi kis varázsbimbó. Ezekben terem, hogy csókdossa a kis gyermek szemét.“

— De hogyan mentetek oda érte? — tudakolta a vitéz királyfi.

„Mi nem mentünk érte, hanem Isten küldötte szemünkre.“

— Oh, az Isten . . . — jajdult fel a királyfi és ezzel tovább folytatta kietlen útját.

Hosszu utakat járt meg élettelen életével, míg egy nagy tenger partiához ért, hol szép fiúcskák játszadoztak üres kagylókkal, kiknek arcán a félnépiros életszin rózsásan áradt el. Szomorúan kérdezte tőlük a vitéz királyfi:

— Hol fakad a félnépiros életszin, mely arcotokon oly rózsásan árad el?

„Mikor még anyánk fiatal leánya volt — felelték a fiúk — ott pihent benne átjárva szívét, mint gyöngéd halk életvágy s onnan fakadt a mi arcunkra a félnépiros életszin.“

— De hogyan ajándékozta nektek anyátok a fé-
lénkpiros életszint?

„Nem anyánk adta, hanem az Isten.“

— Oh, hát mindent az Isten ad . . . — jaidult
fel a vitéz királyfi. És akkor keservesen sirt és kérte
az Istent, hogy bocsásson meg neki, amiért elpár-
tolt tőle.

E sírás és bűnbánás után megint boldognak érezte
magát. Játszozni kezdett a fiúcskával, mert Isten
visszaadta neki a félnkpiros életszint.

Innen elment az erdő szélére és ott nyugodtan
aludt a gyermekkel a nagy fák árnyékában, mert
Isten visszaadta neki az édes álmot.

Az erdőből a rózsakertbe ment és fogócskát ját-
szott a napsugarakkal, mert most már ő is ugy mosoly-
gott, mint a lányok. Isten visszaadta neki a mosolyt.

Most már haza ment atyjához a lótuszvirág or-
szágába, hol meglepődve kérdezték, hogy miért nem
maradt a szomszéd országi trónján. Erre boldogan azt
felelte:

— Nincs köszönet abban, amit nem az Isten ad...

ÁRVÁK VÁRDOGÁLNAK.

Merre is,
Merre nem,
Hol az Olt siet, megyen,
Kis falucska csöndes táján
Két kis árva várdogál rám.

Nap, ha megy,
Nap, ha jön,
Számlálgatnak reszketőn
Minden tűnő perccet, órát.
— Hátha most jön — mondogatják.

Éjre-éj,
Reggre-regg,
S csak nem hozza egy se meg!
Jaj, pedig százszor kinéznek
Mentire az utnak, égnek.

Ha kocsi
Fut, dögög,
Lesik a függöny mögött:
— Erre tart, jaj, hátha — hátha
Csak befut a kapujába!

Oh, de meg
Egy se áll,
S jön napestig száz batár,
Felverik az utca hosszát
— Mégse jön, csak mégse hozzák!

Jó szívek,
Emberek,
Biztatják szegényeket:
— Akit várnak, gondolatban
Közéjük gyakran betoppán.

Rendre vesz,
Összejár,
Mindent: itt-amott mi áll?
Van-e kenyér a fiókban,
Szén, parázs a kandallóban?

Jaj, bizony
Mára még
A tejecke sem elég!
Nincs kenyér s oh, fogyatékn
Forgácsuk a padka alján!

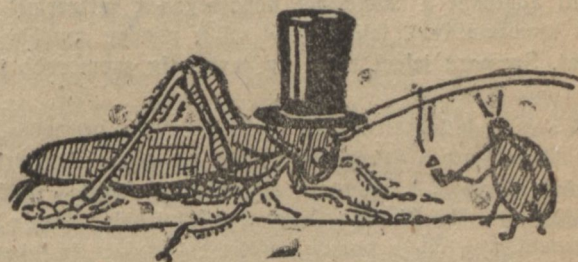
— Istenem,
Él ne hagyj!
— Fohászkozik — légy, maradj
Árváimmal, kérlek szépen,
Szegényekre gondod légyen.

Egyszer majd
Én is, ha
Elnulik a tél fagya
S ébred a rét bokra, fája:
Betoppánok a szobába!

Nem csak én,
Egy magam,
Aki csak itt, messze van
S él előzve a hazától,
Ott leszünk mind rügybomláskor!

Merre is,
Merre nem,
Hol az Olt siet, megyen,
Ilyenkor két csöpp kis árva
Megenyhül — egy éjszakára.

ANDOR BÁCSI.

KRÓNKA.

Meghalt Kolosváry Sándor, a kolozsvári Ferenc József-tudományegyetem nyugalmazott professzora. Az egyetemnek 1872-ben történt alapításától kezdve tanára volt s több, mint negyven esztendőig állott a felsőbb oktatásiügy szolgálatában. Generációk hosszú sorát nevelte a régi magyar jogtudomány nemes konzervatívizmusának szellemében s az Akadémia nagyértékű jogtörténeti munkásságáért választotta levelező tagjai közé. A *Corpus statutorum*, amelynek öt nagy kötetét fáradhatatlan szorgalommal gyűjtötte egybe Óvári Kelemennel, a régi Nagymagyarország levéltáraiban, nélkülözhetetlen forrásmunkája a magyar jogfejlődés történetjének. Régi magyar jogtudósként, tökéletes jártassággal a magyar jogi latin nyelvben, a Magyar Törvénytárt Verböczy Hármaskönyvének s több latinnyelvű törvényünknek jeles fordításával gazdagította. Mint régi református család szülőite, nagy buzgósággal vett részt az erdélyi református egyház életében is s az „Erdélyi református egyházkerület joga“ című munkája uttörő a protestáns jogtudományban. Számos egyházjogi, magánjogi, közjogi és jogtörténeti munkája mellett jelentős szerepet játszott Kolozsvár közéletében is, ahol politikában a két Tisza programjának volt kemény meggyőződésű híve, a város társadalma életében pedig hazafias, becsületos puritánusával, józan bölcsességével gyakorolt üdvös hatást a fiatalabb nemzedékre. Fél százados szakadatlan munkálkodás után egy évtizeddel ezelőtt vonult Kolozsvárról nyugalmába. A sors azonban nem adta meg neki a megérdemelt pihenés nyugalmát. A világháború, a forradalmak fölött érzett hazafias aggodalmak aláásták élet-erős öregségét, az utolsó csapást Erdély megszállása